

Spis treści

Słowo wstępne	9
Rozdział I. Ewolucja odpowiedzialności władzy publicznej — od winy funkcjonariusza do bezprawności normatywnej	11
1. Odpowiedzialność władzy publicznej jako standard demokratycznego państwa prawnego	11
2. Od Konstytucji Marcowej do konstytucjonalizacji prawa do odszkodowania w wyniku niezgodnego z prawem działania organów władzy publicznej w Konstytucji z 1997 roku	15
3. Od państwa totalitarnego do demokratycznego państwa prawnego	16
Rozdział II. Konstytucjonalizacja prawa do odszkodowania z tytułu nielegalnego działania władzy publicznej	20
Rozdział III. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone wykonywaniem władzy publicznej — zasada ogólna	26
1. Mechanizm i zakres podmiotowy odpowiedzialności według art. 417 k.c.	26
2. Przesłanki odpowiedzialności	31
2.1. Wykonywanie władzy publicznej	31
2.2. Konstrukcja sprawstwa	36
2.3. Niezgodność z prawem a przesłanka bezprawności	38
Rozdział IV. Odpowiedzialność za niezgodne z prawem akty normatywne	41
1. Uwagi ogólne	41
2. Niezgodność z prawem aktu normatywnego jako przesłanka odpowiedzialności .	42
3. Niezgodność aktu normatywnego z prawem wspólnotowym	54
4. Odpowiedzialność za tzw. zaniechania legislacyjne	56
5. Zaniechanie w zakresie implementacji prawa wspólnotowego	61
6. Związek przyczynowy	61

Rozdział V. Odpowiedzialność za niezgodność z prawem prawomocnych orzeczeń i ostatecznych decyzji	65
1. Uwagi wstępne	65
2. Tryb stwierdzania niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń sądowych i ostatecznych decyzji	67
2.1. Procedura cywilna	69
2.2. Procedura administracyjna	72
2.3. Postępowanie karne — odesłanie	74
2.4. Postępowanie przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka	74
3. Odpowiedzialność z tytułu niewydania orzeczenia lub decyzji administracyjnej	76
Rozdział VI. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej na zasadach słuszności	79
Rozdział VII. Przepisy szczególne	85
Rozdział VIII. Problemy intertemporalne	89
Uwagi końcowe	94
Załączniki	97
I. Akty normatywne	97
1. Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz.U. nr 16, poz. 93 z późn. zm.) — wybrane przepisy z uwzględnieniem zmian wchodzących w życie z dniem 1 września 2004 r.	97
2. Ustawa z 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 162, poz. 1692)	99
3. Ustawa z 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. nr 43, poz. 296 z późn. zm.) — wybrane przepisy	101
4. Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy — Kodeks postępowania cywilnego (Druk Sejmowy nr 2696, z 15 marca 2004 r.) — wybór przepisów	102
5. Ustawa z 30 sierpnia 2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. nr 153, poz. 1270 z późn. zm.) — wybrane przepisy	105
6. Ustawa z 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2000 r. nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) — wybrane przepisy	107
7. Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz.U. nr 137, poz. 926 z późn. zm.) — wybrane przepisy	112
8. Ustawa z 6 czerwca 1997 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz.U. nr 89, poz. 555 z późn. zm.) — wybrane przepisy	114
9. Ustawa z 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. nr 90, poz. 557 z późn. zm.) — wybrane przepisy	116
10. Ustawa z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy (Dz.U. nr 179, poz. 1843)	117

11. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. z 1993 r. nr 61, poz. 284 z późn. zm.) — wybrane przepisy	121
12. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany) (Dz. Urz. UE 2002, C 325) — wybrane przepisy	122
13. Akt dotyczący warunków przystąpienia [...] oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE 2003, L 236; Dz.U. z 2004 r. nr 90, poz. 864) — wybrane przepisy	124
II. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego	125
1. Wyrok TK z 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK ZU 2001, nr 8, poz. 256	125
2. Wyrok TK z 23 września 2003 r., K 20/02, OTK ZU 2003, nr 7, poz. 76	133
3. Wyrok TK z 20 stycznia 2004 r., SK 26/03, OTK ZU 2004, nr 1, poz. 3	141
4. Wyrok TK z 3 marca 2004 r., K 29/03, OTK ZU 2004, nr 3, poz. 17	146
5. Wyrok TK z 2 marca 2004 r., SK 53/03, OTK ZU 2004, nr 3, poz. 16	150
III. Orzecznictwo Sądu Najwyższego	156
1. Wyrok SN z 15 maja 2000 r., II CKN 293/00, OSNC 2000, nr 11, poz. 209	156
2. Wyrok SN z 8 stycznia 2002 r., I CKN 581/99, OSP 2002, nr 11, poz. 143	158
3. Wyrok SN z 6 lutego 2002 r., V CKN 1248/00, OSP 2002, nr 10, poz. 128	160
4. Postanowienie SN z 30 maja 2003 r., III CZP 34/03, „Prokuratura i Prawo” 2004, nr 2, poz. 30	162
5. Wyrok SN z 24 września 2003 r., I CK 143/03 — niepublikowany	166
6. Wyrok SN z 9 października 2003 r., I CK 150/02 — niepublikowany	170
7. Wyrok SN z 16 stycznia 2004 r., III CK 266/02 — niepublikowany	171
IV. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	173
1. Wyrok Trybunału z 19 listopada 1991 r., Francovich i Danila Bonifaci i inni przeciwko Republice Włoskiej (<i>tłum. Alicja Półtorak-Filipowska</i>)	173
2. Wyrok Trybunału z 5 marca 1996 r., Brasserie du Pêcheur przeciwko Republice Federalnej Niemiec i Królowa przeciwko Secretary of State for Transport, <i>ex parte</i> : Factortame Ltd i inni (<i>tłum. Alicja Półtorak-Filipowska</i>) ...	176
Literatura — wybrane pozycje	189